DOMSTOLENS DOM (sjätte avdelningen)
den 25 februari 1999 *

I mål C-195/97,

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av Paolo Stancanelli, rättstjänsten, i egenskap av ombud, delgivningsadress: rättstjänsten, Carlos Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

sökande,

mot

Republiken Italien, företrädd av professor Umberto Leanza, chef för utrikesministeriets avdelning för diplomatiska tvister, i egenskap av ombud, biträdd av Pier Giorgio Ferri, avvocato dello Stato, delgivningsadress: Italiens ambassad, 5, rue Marie-Adélaïde, Luxemburg,

svarande,

angående en talan om fastställelse av att Republiken Italien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt gemenskapsrätten genom att inte inom den föreskrivna fristen anta och underrätta kommissionen om de bestämmelser som är nödvändiga för att med dess nationella rättsordning införliva rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket (EGT L 375, s. 1; svensk specialutgåva, område 15, volym 10, s. 192), och genom att i synnerhet inte iaktta den skyldighet som föreskrivs i artikel 3.2 i direktivet,

meddelar

* Rättegångsspråk: italienska.

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden P. J. G. Kapteyn, samt domarna G. F. Mancini, J. L. Murray (referent), H. Ragnemalm och K. M. Ioannou,

generaladvokat: P. Léger,
justitiesekreterare: R. Grass,

med hänsyn till referentens rapport,

och efter att den 12 november 1998 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Europeiska gemenskapernas kommission har genom ansökan, som inkom till domstolens kansli den 20 maj 1997, med stöd av artikel 169 i EG-fördraget väckt talan om fastställelse av att Republiken Italien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt gemenskapsrätten genom att inte inom den föreskrivna fristen anta och underrätta kommissionen om de bestämmelser som är nödvändiga för att med dess nationella rättsordning införliva rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket (EGT L 375, s. 1; svensk specialutgåva, område 15, volym 10, s. 192, nedan kallat direktivet), och genom att i synnerhet inte iaktta den skyldighet som föreskrivs i artikel 3.2 i direktivet.

2 I artikel 12.1 i direktivet föreskrivs att medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv inom två år

efter dagen för anmälan. De skall omedelbart underrätta kommissionen om detta. Denna frist för införlivande utlöpte den 19 december 1993, eftersom direktivet anmäldes till medlemsstaterna den 19 december 1991.

3 Enligt artikel 3.2 i direktivet skall medlemsstaterna inom samma frist som känsliga områden ange alla kända områden inom deras territorier från vilka avrinning sker till de vatten som är förorenade eller som kan förorenas. De skall underrätta kommissionen om dessa områden inom sex månader.

4 Enligt artikel 3.5 behöver inte medlemsstaterna ange särskilda, känsliga områden, om de anser att hela det nationella territoriet är ett känsligt område och de för hela detta territorium upprättar och tillämpar åtgärdsprogram som syftar till att minska och förebygga förorening av vatten av nitrater från jordbruket.

5 Enligt artikel 4 i direktivet skall medlemsstaterna, i syfte att för alla vatten åstadkomma en allmän skyddsnivå mot föroreningar, före den 19 december 1993 utarbeta riktlinjer för god jordbrukssed som kan tillämpas av jordbrukare på frivillig basis.

6 Kommissionen mottog inte någon underrättelse om att direktivet hade införlivats med den italienska rättsordningen, eller att det hade angetts särskilda, känsliga områden, eller att Republiken Italien avsåg att ange hela det nationella territoriet

som känsligt område med tillämpning av artikel 3.5. Det fanns inte heller några andra uppgifter som talade för att Republiken Italien hade fullgjort sina skyldigheter. Kommissionen anmodade därför den italienska regeringen genom en formell underrättelse av den 10 juli 1995 att inkomma med synpunkter inom två månader.

7 Eftersom Republiken Italien inte inkom med något yttrande, riktade kommissionen den 26 juli 1996 ett motiverat yttrande till Republiken Italien och anmodade den att inom två månader från delgivningen vidta de nödvändiga åtgärderna.

8 Genom en skrivelse av den 20 januari 1997 medgav Republiken Italien att den ännu inte hade antagit en särskild rättsakt för att införliva direktivet, men hävdade att den i huvudsak hade fullgjort de skyldigheter som föreskrivs i direktivet, i synnerhet de skyldigheter som avses i artiklarna 3.2 och 4.

9 Med hänsyn till de uppgifter som Republiken Italien hade tillhandahållit frånföll kommissionen anmärkningarna avseende underlåtenheten att införliva artikel 4 i direktivet.

10 Vad beträffar artiklarna 12 och 3.2 i direktivet ansåg kommissionen däremot att Republiken Italien fortfarande inte hade fullgjort sina skyldigheter, och beslöt därför att väcka förevarande talan.

11 Kommissionen har gjort gällande att Republiken Italien har underlåtit att ange de vatten som är förorenade eller som kan förorenas enligt artikel 3.1. Kommissionen har konstaterat att enligt artikel 3.5 i direktivet skulle Republiken Italien inte ha behövt ange känsliga områden, förutsatt att den ansåg att hela det nationella territoriet utgör ett känsligt område i den mening som avses i artikel 5.

12 Den italienska regeringen har hävdat att den efter mottagandet av det motiverade yttrandet uppgav för kommissionen att den hade antagit en rad åtgärder som syftade till att genomföra direktivet. Dessutom informerade den kommissionen om att den med stöd av en delegation från det italienska parlamentet avsåg att anta ett lagdekret som skulle innebära en fullständig reglering av det område som direktivet avser.

13 Kommissionen anser att direktivets huvudsakliga syfte är att minska och förebygga direkt eller indirekt förorening av vatten av nitrater från jordbruket. Den har gjort gällande att ett korrekt införlivande av direktivet förutsätter att en viss logik iakttas. Enligt kommissionen skall medlemsstaterna i det första skedet fastställa vilka vatten och områden som riskerar att förorenas. I det andra skedet skall medlemsstaterna vidta och tillämpa de åtgärder som är nödvändiga för att bekämpa den förorening som konstaterats. Kommissionen har konstaterat att Republiken Italien fullständigt har underlåtit att först ange de känsliga områden som är nödvändiga för att vidta de åtgärder som avses i artiklarna 4 och 5, vilka har till syfte att minska eller förebygga förorening av vatten.

14 Det framgår av artiklarna 3 och 5 i direktivet att medlemsstaterna skall fullgöra skyldigheten att ange känsliga områden innan åtgärder vidtas för att genomföra nämnda artikel 5, som syftar till att minska eller förebygga förorening av vatten. Enligt artikel 3.5 behöver medlemsstaterna inte ange särskilda, känsliga områden, om de för hela sitt nationella territorium upprättar och tillämpar åtgärdsprogram enligt artikel 5 inom den föreskrivna fristen.

15 Den italienska regeringen har inte bestritt att det ännu inte har angetts några känsliga områden i den mening som avses i artikel 3.2 i direktivet.

16 Den italienska regeringen har i sin duplik angett att upplysningarna avseende de åtgärder som har vidtagits för att genomföra artikel 5 i direktivet för närvarande håller på att överlämnas till kommissionen.

17 Utan att det är nödvändigt att undersöka dessa åtgärder, är det tillräckligt att notera att det framgår av handlingarna i målet att dessa åtgärder inte har vidtagits inom den frist som föreskrivs i direktivet.

18 Av det ovan anförda följer att de åtgärder som är nödvändiga för att på ett korrekt sätt införliva direktivet varken har vidtagits eller har meddelats kommissionen inom den föreskrivna fristen.

19 Under dessa omständigheter skall det fastslås att Republiken Italien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 12.1 i direktivet genom att inte inom den föreskrivna fristen anta och underrätta kommissionen om de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att införliva direktivet, och genom att i synnerhet inte iaktta den skyldighet som föreskrivs i artikel 3.2 i direktivet.

Rättegångskostnader

20 Enligt artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Republiken Italien har tappat målet och skall därför ersätta rättegångskostnaderna i enlighet med kommissionens yrkande.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN (sjätte avdelningen)

följande dom:

1) Republiken Italien har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 12.1 i rådets direktiv 91/676/EEG av den 12 december 1991 om skydd mot att vatten förorenas av nitrater från jordbruket genom att inte inom den föreskrivna fristen anta och underrätta kommissionen om de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att införliva direktivet, och genom att i synnerhet inte iaktta den skyldighet som föreskrivs i artikel 3.2 i direktivet.

2) Republiken Italien skall ersätta rättegångskostnaderna.

Kapteyn Mancini Murray

Ragnemalm Ioannou

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 25 februari 1999.

R. Grass P. J. G. Kapteyn

Justitiesekreterare Ordförande på sjätte avdelningen